

הסתכל באורייתא וברא עלמא

מטרת הפעולה

החניכים יפגשו את תחומי הקודש והחול וייצרו הקשרים ביניהם.

מבנה הפעולה

א. הבחנה בין המושגים "קודש" ו"חול":

ב. הבנה כי המושגים אינם מנותקים

ג. חשיפת האידיאל היהודי

ד. מציאת ההשלכות לחיינו- סיכום

מהלך הפעולה

א. הבחנה בין המושגים "קודש" ו"חול":

תולים בשני צדדי החדר שלט "קודש" ושלט "חול" (נספח 1). מקריאים מושגים והחניכים צריכים ללכת לאזור שאליו הם חושבים לשייך את המושג.

המושגים:

← טלויזיה	← טנק בצה"ל	← ספר מתמטיקה
← הבדלה	← פרשיות תפילין	← ספר פסיכולוגיה
← צבע גואש	← רצועה של תפילין	← ספר תורה

מן הסתם יהיו מושגים שתתעורר עליהם מחלוקת, ואם לא - זהו הזמן להאיר את עיני החניכים למורכבות שבהבדלה בין קודש לחול: צבא ישראל זו מצווה. מי שמקיים אותה מתקדש - אך הוא עדיין לא קדוש. הוא מוסיף קדושה. פרשיות תפילין הן קדושות- כתובים בהן דברי קודש. הרצועה (מלבד מקום הקשר) - אינה קדושה, אלא היא תשמיש קדושה - כך גם הטנק הוא אמצעי להוספת קדושה. צבע גואש, גם אם הוא משמש לכתובת אגרת הרמב"ן על קירות הסניף - הוא אמצעי (אם היה בכך ספק...), הוא אינו קדוש בעצמו.

• דיון:

• אם כך, מהו "קודש" ומהו "חול"? -

חשוב להגיע יחד עם החניכים למסקנה שחול איננו טומאה. המושג חול מתייחס לעולם המעשה. לצפות בטלוויזיה זו אינה פעולה של "חול"!!! החול הוא מימד ניטרלי, ללא משמעות. זוהי המשמעות של חול.

הדגשה זו חשובה מאוד להבנה נכונה של מושג האחדות בין הקודש והחול בהמשך הפעולה. אין הכוונה להיותי דתייה שגם רואה סרטים. למה הכוונה? בהמשך הפעולה הדבר יתברר יותר.

ב. הבנה כי המושגים אינם מנותקים

לימוד

מתחלקים לשתי קבוצות - קבוצה אחת לומדת את מסילת ישרים פרק א' והשנייה את מסילת ישרים פרק כ"ו (נספח 2).

לא חושפים בפניהם את מקור הקטע. כל קבוצה צריכה לשלוח את הנציג הכי וכן שלה להצגת היחס לעולם הזה כפי שהופיע בקטע שלו. יוצרים ויכוח פומבי, ובלהט הוויכוח מגלים להם שהקטעים הם של אותו המחבר.

מתוך פרק א':

והנה מה שהורנו החכמים זכרונם לברכה הוא, שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' וליהנות מזיו שכירתו, שזה התענוג האמתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להימצא. ומקום העידון הזה באמת הוא העולם הבא, כי הוא הנברא בהכנה המצטרפת לדבר הזה. אך הדרך כדי להגיע אל מחוז חפצנו זה הוא זה העולם, והוא מה שאמרו זכרונם לברכה (אבות ד, טו) 'העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא'. והאמצעים המגיעים את האדם לתכלית הזה הם המצוות אשר ציוונו עליהן הא-ל יתברך שמו. ומקום עשיית המצוות הוא העולם הזה... והנה שמו הקדשו ברוך הוא לאדם במקום שרבים בו המרחיקים אותו ממנו יתברך, והם הם התאוות החומריות, אשר אם ימשך אחריהן הנה הוא מתרחק והולך מן הטוב האמיתי, ונמצא שהוא מושם באמת בתוך המלחמה החזקה. כי כל ענייני העולם בין לטוב בין למוטב הנה הם ניסיונות לאדם, העוני מצד אחד והעושר מצד אחד, כעניין שאמר שלמה (משלי ל, ט) "פן אשבע וכחשתי ואמרתי מי ה', ופן איורש וגנבתי ותפשתי שם א-להי". השלווה מצד אחד והייסורין מצד אחד, עד שנמצאת המלחמה אליו פנים ואחור.

מתוך פרק כ"ו:

ההפרש שבין הטהור לקדוש: הטהור, מעשיו החומרים אינם לו אלא הכרחיים, והוא עצמו אינו מתכווין בהם אלא על צד ההכרח, ונמצא שעל ידי זה יוצאים מסוג הרע שבחומריות ונשארים טהורים, אך לכלל קדושה לא באו, כי אילו היה אפשר בלתם, כבר היה יותר טוב...

והוא העניין שאמרו עליו ז"ל (כתובות ק"ה): כל המביא דורון לתלמיד חכם כאילו הקריב ביכורים. וכן אמרו (יומא ע"א): ימלא גרונם של תלמידי חכמים יין במקום נסכים, ואין הדבר הזה שיהיו התלמידי חכמים להוטים אחרי האכילה והשתייה ח"ו שימלאו גרונם כמלעיט את הגרגרן, אלא העניין הוא לפי הכוונה שזכרתי, כי התלמידי חכמים הקדושים בדרכיהם ובכל מעשיהם הנה הם ממש כמקדש וכמזבח, מפני

שהשכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש ממש, והנה הנקרב להם כנקרב על גבי המזבח, ומילוי גרונם תחת מילוי הספלים (ספלים שהיו על גבי המזבח שהיו מנסכים לתוכם יין). ועל דרך זה כל תשמיש שישתמשו מדברי העולם אחרי היותם כבר דבוקים לקדושתו יתברך, הנה עליו ויתרון הוא לדבר ההוא

ישוכו להיות תשמיש לצדיק, וכבר הזכירו ז"ל בעניין אבני המקום שלקח יעקב ושם מראשותיו (חולין צ"א).
אר"י מלמד שנתקבצו כולן והיתה כל אחת אומרת עלי יניח צדיק ראשו.

שואלים אותם:

• מה קרה לרמח"ל?

• למה הוא שינה את דעתו באמצע הספר?

לא עונים. אם הם מגיעים לתשובה הנכונה - אשריהם - ואומרים להם שנחזור להבנה הזו בהמשך.

אנו מביאים כאן את פתרון הסתירה כפי שפתרה רמח"ל, אך לא כדאי להעבירה לחניכים בשלב הזה.

(זהו המשך הפסקה הקודמת בפרק כ"ו):

כללו של דבר עניין הקדושה הוא שיהיה האדם דבק כל כך באלהיו, עד שבשום מעשה אשר יעשה לא ייפרד ולא יזוז ממנו יתברך, עד שיותר יתעלו הדברים הגשמיים אשר ישמשו לאחד מתשמישיו במה שהוא משתמש בהם, ממה שיורד הוא מדביקותו ומעלתו בהתשתמשו מדברים גשמיים. ואמנם זה בהיות שכלו ודעתו קבועים תמיד בגדולתו יתברך, ורוממותו וקדושתו, עד שיימצא כאילו הוא מתחבר למלאכים העליונים ממש עודהו בעולם הזה, וכבר אמרתי שאין האדם יכול לעשות בזה מצדו, אלא להתעורר בדבר ולהשתדל עליו, וזה אחר שכבר יימצאו בו כל המדות הטובות שזכרנו עד הנה מתחילת הזהירות ועד יראת החטא, בזאת יבוא אל הקודש ויצליח, שהרי אם הראשונות חסרות ממנו, הרי הוא כזר ובעל מום שנאמר בו וזר לא יקרב, אך אחרי הכינו את עצמו בכל הכנות אלה, אם ירבה לידיבק בתוקף האהבה ועוצם היראה בהשכלת גדולתו יתברך ועוצם רוממותו, יפריד עצמו מענייני החומר מעט מעט, ובכל פעולותיו ובכל תנועותיו, יכוון לבבו אל מצפוני ההתדבקות האמיתי, עד שיערה עליו רוח ממרום וישכין הבורא יתברך את שמו עליו כמו שעושה לכל קדושי, ואז יהיה כמלאך ה' ממש וכל מעשיו אפילו השפלים והגשמיים כקרבנות ועבודות...

והנה מה שעוזר להשגת המידה הזאת הוא ההתבודדות והפרישה הרבה כדי שבהעדר המטרדים תוכל נפשו להתגבר יותר ולהדבק בבורא, מפסידי המידה הם חסרון הידיעות האמיתיות ורוב החברה עם בני האדם. כי החומריות מוצא את מינו וניעור ומתחזק, ונשארה הנפש לכודה בו ולא תצא ממאסרה, אך בהיפרדו מהם והישארו לבד ויכין עצמו אל השראת קדושתו, הנה בדרך שרוצה לילך בה יוליכוהו, ובעזר האלהי אשר יותן לו תתגבר נפשו בו ותנצח את הגופניות, ותדבק בקדושתו יתברך ותשלם בו ומשם יעלה אל מעלה גבוהה יותר, והוא הרוח הקדש שכבר תגיע השכלתו להיות למעלה מחק האנושי, ויוכל להגיע דביקותו אל מעלה כל כך גדולה שכבר יימסר בידו מפתח של תחיית המתים כמו שנמסר לאליהו ולאלישע, שהוא מה שמורה על עוצם ההתדבקות בו יתברך שבהיות הוא יתברך שמו מקור החיים, הנותן חיים לכל חי, וכמאמרם ז"ל (תענית ב'): 'ג' מפתחות לא נמסרו ביד שליח, מפתח תחיית המתים וכו', הנה הדבק בו יתברך דביקות גמור יוכל למשוך ממנו יתברך אפילו משך החיים עצמם, שהוא מה שמתייחס לו בפרט יותר מן הכל וכמו שכתבתי, והוא מה שסיים הברייתא וקדושה מביאה לידי רוח הקודש, ורוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים.

ג. חשיפת האידיאל היהודי

הבנה כי היהדות לא שוללת את העולם הזה:

- ← "שכל מה שמוסיף העולם בניין, מוסיף השכל חורבן" (רבנו בחיי)
- ← "יש עולם של חול ועולם של קודש, עולמים של חול ועולמים של קודש. העולמים סותרים זה את זה" (הרב קוק)
- ← "ומותר האדם מן הבהמה אין, כי הכל הבל, לבד הנשמה הטהורה, שהיא עתידה לתן דין וחשבון לפני כסא כבודך" (תפילת יום כיפור)
- ← "רבי יעקב אומר: העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוזדור כדי שתיכנס לטרקלין" (פרקי אבות)
- ← "יפה שעה של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה".

⦿ שאלים: מה המשותף לכולם?

התשובה המתבקשת: שלילת העולם הזה. שמים ליד אמרות חכמינו את האמונה הנוצרית לגבי ה"חטא הקדמון":

"אחת הדוגמות המרכזיות בנצרות היא דוגמת החטא הקדמון, שנוסחה בידי אוגוסטינוס. הוא גרס, שמשעת לידתו האדם חוטא, כיוון שנוצר בחטא. חטא זה הוא החטא הקדמון, שבו נכשלו אדם וחווה בסיפור הבריאה. כל אדם נושא חטא קדמון זה איתו ומוסיף לו את חטאיו. חטאיו של האדם מרחיקים את נשמתו של האדם מהאל, ומקרבים אותו לעולם הרע.

עקרון הנלווה אל החטא הוא עיקרון הכפרה. על ידי עינוי הגוף, מתחברת נשמת האדם לאל ומכפרת על חטאיה (צומות והתנזרות מהנאות שונות). על פי האמונה, תרומה מסוימת לכנסייה מסוגלת אף היא לכפר על חטאים. סביב עיקרון זה נוצרה בהיסטוריה של הנצרות תופעה של כפרה בה מתוודה המאמין החוטא בפני כומר על חטאיו בתא ויודי מיוחד, ובסוף הווידי גוזר הכומר את המעשים שעל המאמין לעשות על מנת לכפר על חטאיו."

(מתוך ויקיפדיה, ערך "החטא הקדמון")

⦿ ומעלים את השאלה: אם כך, מה ההבדל בינינו?

מוסיפים חץ מתחת לשיטה היהודית ובריטול שעליו כתוב 'העלאת החול' וחץ מתחת לשיטה הנוצרית שעליו כתוב 'ביטול החול'.

כלומר, היהדות אינה שוללת את העולם הזה. היא מזהירה מפני הסכנות שבו, מדגישה כי ערכו מואר על ידי העולם הבא, אך שאיפתה איננה להעלימו. הנצרות, לעומת זאת, מיואשת מהעולם הזה!

כאן אפשר לבחור באחת מן המתודות שהוצעו בפעולה הראשונה לניתוק מהמקור- התורה והעולם (מלך שוונץ, הצגה בכמה אופנים, חפצים) ולהדגיש שזה בעצם מה שהנצרות עושה: מנתקת את העץ - העולם,

יש לו ערך!

הבנו שיש להפנים את אפסיות העולם הזה כשהוא לעצמו, ועם זאת היהדות אינה שוללת אותו.

אם כן, מהו האידיאל היהודי?

לימוד

"הגיע הזמן לפרסם בעולם, שהקודש, האידיאליות העליונה הראויה להיות נכספת מכל צדיקים, מכל ברי לב, הוא יונק מהחול, כמו שהצומח יונק מהדומם וכמו שהחי והאדם ניזון ממה שהוא למטה ממדרגתו בהוויה. ואז יבוא התור בעולם, שרוח הקודש ושאיפת הקודש יהיו הגורמים האדירים לבניין העולם ושכלולו, ויסור אז מהעולם אותו המצב של המארה (=הקללה) העתיקה הרובצת עליו... ויהיו יישוב השכל ויישוב העולם הולכים בהדדיות גמורה, ויהיה כבוד ה' לעולם וישמח ה' במעשיו"

(הרב קוק, מאמרי הראי'ה)

כלומר: השאיפה היא שיישוב השכל - התורה, ושיישוב העולם - עולם המעשה, יהיו מאוחדים.

בעולם היהודי היו אנשים שחיו כך, האבות ומשה רבנו. ואנחנו?

ד. מציאת ההשלכות לחיינו- סיכום

מספרים את הסיפור (אפשר לבחור שני נציגים שיציגו אותו):

מעשה בחסיד של הרבי מקוצק שאמר שהוא אוכל כדי שיהיה לו כוח לעבוד את ה'. אמר לו הרבי: אל תרמה את עצמך. אתה אוכל בשביל הבטן שלך. אמנם אין איסור לאכול בשביל הבטן - אבל יש איסור לשקר.

הרב מבהיר פה לתלמיד- יחידי סגולה נמצאים במדרגה הזאת של חיי קדושה. במציאות כזו חיו אברהם, יצחק, יעקב ומשה רבנו.

נחזור לדברי הרב וננסה להבין -

מדוע "הגיע הזמן לפרסם בעולם" - למה לפני כן לא פורסם האידיאל הזה? וכן, מהו "המצב של המארה"?

מתודה: שילוב של שני תחומים שאינו צולח וגורם לנטישת אחד התחומים - הקושי בשילוב שני התחומים: הקודש והחול, אשר גרם לנטישת החול ולהשתקעות בקודש, בד' אמות של הלכה, מפני הפחד מההשלכות המסוכנות כפי שהיה בתקופות מלוכה שונות בעם ישראל.

מבקשים מאחד החניכים (עדיף בן, כדי שיהיה לו יותר קשה) להכין חלה: נביא מרכיבים מפורזים: קמח, מים, ביצים וכו' ואת המתכון כתוב. נסביר לו שהוא צריך להכין חלה ותוך כדי כך להרצות בפני כל הקבוצה על חשיבות עבודת האדמה על פי המקרא. אפשר גם לקחת נושא מתחום אחר לגמרי: לדוגמה, להסביר מהי הסכנה "בבריחת המוחות" של מדענים ממדינת ישראל ומה צריך לעשות כדי למנוע זאת.

מן הסתם, או שלא תצא חלה או שאף אחד לא ישתכנע מההרצאה המבולבלת. כך נמחיש לחניכים שהשילוב בין הקודש לחול היה נראה בעבר לא רק בלתי אפשרי - אלא גם מסוכן.

יכול להיות שעדיף לקחת דווקא תחום שאינו קשור כדי להדגיש כמה החול והקודש נראים כמנותקים זה מזה.

הסבר: עם ישראל ניסה לבסס מדינה יהודית המקדשת את תחומי החול באומה: מדיניות חוץ, כלכלה, צבא וכו', בזמן דוד ושלמה ובזמן החשמונאים. המצב הזה לא החזיק מעמד זמן רב. בבית ראשון התפלגה המלוכה ובבית שני נרצחו החשמונאים על ידי הורדוס, לאחר תקופת מלוכה קשה של שחיתויות וויכוחים פוליטיים. העם נכווה מהשילוב בין הקודש לחול, וכשיצאנו לגלות בחרנו להתמקד אך ורק בקודש, כדי לא להגיע שוב להידרדרות מסוכנת. המציאות האידיאלית הייתה קיימת בזמן בית המקדש - אולם מאז שהוא נחרב, הסתפק עם ישראל בד' אמות של הלכה.

שואלים את החניכים:

• מה לדעתכם השתנה?

• מה גרם לאפשרות של חשיפת האידיאל מחדש?

תשובה: החזרה לארץ. עם ישראל התעורר אל המטרה האידיאלית שלו - להיות גוי (מלשון גוויה, גוף) קדוש (מלשון קדוש...) - אומה החיה בארץ ישראל חיים המוארים מתוך קודש ובכך משפיעה על העולם.

מחלקים פתקים עם מושגים (נספח 4) ומבקשים מהחניכים לדרג אותם לפי סדר עדיפויות:

בדיקת אתרוג

ניקוי נשק

טיפול בילדים

לימוד תורה

לימוד למבחן במתמטיקה

לימוד למבחן בגמרא

על פי ההבנה שאליה, בתקווה, הגענו - בכל תחום יש מפגש עם הקב"ה. כשאני לומד למבחן במתמטיקה אני צריך להבין שגם שם אני פוגש את ה', שהרי עולמו בנוי גם ברובד המתמטי, (כפי שראינו בפעולה על

מלמא"). כשחייל בודק נשק - הוא צריך להבין שבכך הוא פוגש את ה'! זאת הדרך שלנו להבין ולחיות בזעיר אנפין את הדרגה הגבוהה של אבותינו.

מפזרים על הרצפה (נספח 5):

- ← מחקר המראה שחמישים אחוז מבוגרי הישיבות התיכוניות שהתגייסו לשירות מלא הורידו את הכיפה במהלך שירותם הצבאי (סקר משנת 1988).
- ← כתבה על אישה דתייה שהשתתפה בתוכנית לעיצוב אופנה.
- ← משפט מדבריו של ד"ר חובש כיפה בבר אילן: רבים מסיפורי המקרא "לא היו ולא נבראו אלא משל היו".

● נשאל: האם יש בעייתיות בדרך של הדמויות המוצגות כאן? מהי? למה זה קורה?
הדת נתפסה כאורח חיים אישי, ותחומי "העולם הגדול" נתפסו ככלליים, אידיאליים. פעם קידוש ה' היה להיות דתי ופרופסור. תחום ה"פרופסור" לא היה קשור לדת.

● אם כן, מה המקום הנכון לגבינו? וממה עלינו להיזהר?
יש להגיע למסקנה כי החול והקודש הם שניהם גילוי של הקב"ה בעולמו. ידיעת החול היא חלק מידיעת הקב"ה. עם זאת, יש להבין מהו חול, ולא לתרץ כל פעולה שאיננה קודש בכך ש"אני פוגש את הקב"ה". אני לא אמור לפגוש את הקב"ה דרך הסרט טיטאניק.

עם ישראל נמצא במצב שבו הוא חותר לקראת האחדות האידיאלית - הן במובן הלאומי (צבא, מערכת משפט, כלכלה) והן במובן האישי (אנשים כמו דרור וינברג הי"ד, פרופסור אומן ודומיהם, ועלינו לגדול להיות אנשים כאלה). לא להיכנע למארה העתיקה - המשימה שלנו: לבנות את העולם הפנימי שלנו כך שיהיה מלא באהבת ה' ובשאיפה לקודש, ומתוך כך להיות מלאי גבורה וכישרון בעולם המעשה. ה"פרופסור" הוא חלק מהעולם הדתי שלי. נכון שבתחומי הצבא וההתיישבות התהליך כבר יותר מתקדם, אך גם באמנות ובשאר תחומי החיים חשוב להתקדם לעבר חיבור זה.

תורה

תורת
עזרא

מתוך מסילת ישרים פרק א':

והנה מה שהורונו החכמים זכרונם לברכה הוא, שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' וליהנות מזיו שכינתו, שזה התענוג האמתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להימצא. ומקום העידון הזה באמת הוא העולם הבא, כי הוא הנברא בהכנה המצטרכת לדבר הזה. אך הדרך כדי להגיע אל מחוז חפצנו זה הוא זה העולם, והוא מה שאמרו זכרונם לברכה (אבות ד, טו) 'העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא'. והאמצעים המגיעים את האדם לתכלית הזה הם המצוות אשר ציונו עליהן הא-ל יתברך שמו. ומקום עשיית המצוות הוא העולם הזה... והנה שמו הקדשו ברוך הוא לאדם במקום שרבים בו המרחיקים אותו ממנו יתברך, והם הם התאוות החומריות, אשר אם ימשך אחריהן הנה הוא מתרחק והולך מן הטוב האמיתי, ונמצא שהוא מושם באמת בתוך המלחמה החזקה. כי כל ענייני העולם בין לטוב בין למוטב הנה הם ניסיונות לאדם, העוני מצד אחד והעושר מצד אחד, כעניין שאמר שלמה (משלי ל, ט) "פן אשבע וכחשתי ואמרתי מי ה', ופן איורש וגנבתי ותפשתי שם א-להי". השלווה מצד אחד והייסורין מצד אחד, עד שנמצאת המלחמה אליו פנים ואחור.

והנה האיש המתקדש בקדושת בוראו אפילו מעשיו הגשמיים חוזרים להיות ענייני קדושה ממש, וסימניך אכילת קדשים שהיא עצמה מצוות עשה, ואמרו ז"ל (ספרא): כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, וטראה עתה ההפרש שבין הטהור לקדוש: הטהור, מעשיו החומרים אינם לו אלא הכרחיים, והוא עצמו אינו מתכוון בהם אלא על צד ההכרח, ונמצא שעל ידי זה יוצאים מסוג הרע שבחומריות ונשארים טהורים, אך לכלל קדושה לא באו, כי אילו היה אפשר בלתם, כבר היה יותר טוב.

אך הקדוש הדבק תמיד לאלהיו, ונפשו מתהלכת בין המושכלות האמתיות באהבת בוראו ויראתו, הנה נחשב לו כאילו הוא מתהלך לפני ה' בארצות החיים עודנו פה בעולם הזה, והנה איש כזה הוא עצמו נחשב כמשכן, כמקדש, וכמזבח, וכמאמרם זכרונם לברכה (ב"ר פ"ב): ויעל מעליו אלהים, האבות הן המרכבה, וכן אמרו (רש"י בראשית ז): הצדיקים הן המרכבה, כי השכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש, ומעתה המאכל שהם אוכלים הוא כקרבן שעולה על גבי האישים, כי ודאי הוא שיהיה נחשב לעילוי גדול אל אותם הדברים שהיו עולים על גבי המזבח כיון שהיו נקרבים לפני השכינה, וכל כך יתרון היה להם בזה, עד שהיה כל מינם מתברך בכל העולם, וכמאמרם ז"ל במדרש כן המאכל והמשתה שהאיש הקדוש אוכל, עילוי הוא למאכל ההוא ולמשתה ההוא, וכאילו נקרב על גבי המזבח ממש.

והוא הענין שאמרו עליו ז"ל (כתובות ק"ה): כל המביא דורון לתלמיד חכם כאילו הקריב ביכורים. וכן אמרו (יומא ע"א): ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין במקום נסכים, ואין הדבר הזה שיהיו התלמידי חכמים להוטים אחרי האכילה והשתיה ח"ו שימלאו גרונו כמלעיט את הגרגון, אלא הענין הוא לפי הכוונה שזכרתי, כי התלמידי חכמים הקדושים בדרכיהם ובכל מעשיהם הנה הם ממש כמקדש וכמזבח, מפני שהשכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש ממש, והנה הנקרב להם כנקרב על גבי המזבח, ומילוי גרונום תחת מילוי הספלים (ספלים שהיו על גבי המזבח שהיו מנסכים לתוכם יין). ועל דרך זה כל תשמיש שישתמשו מדברי העולם אחרי היותם כבר דבוקים לקדושתו יתברך, הנה עילוי ויתרון הוא לדבר ההוא שזכו להיות תשמיש לצדיק, וכבר הזכירו ז"ל בענין אבני המקום שלקח יעקב ושם מראשותיו (חולין צ"א): אר"י מלמד שנתקבצו כולן והיתה כל אחת אומרת עלי יניח צדיק ראשו.

מתוך מסילת ישרים, המשך פרק כ"ו:

כללו של דבר עניין הקדושה הוא שיהיה האדם דבק כל כך באלהיו, עד שבשום מעשה אשר יעשה לא ייפרד ולא יזוז ממנו יתברך, עד שיותר יתעלו הדברים הגשמיים אשר ישמשו לאחד מתשמישיו במה שהוא משתמש בהם, ממה שיורד הוא מדביקותו ומעלתו בהתשתמשו מדברים גשמיים. ואמנם זה בהיות שכלו ודעתו קבועים תמיד בגדולתו יתברך, ורוממותו וקדושתו, עד שימצא כאילו הוא מתחבר למלאכים העליונים ממש עודהו בעולם הזה, וכבר אמרתי שאין האדם יכול לעשות בזה מצדו, אלא להתעורר בדבר ולהשתדל עליו, וזה אחר שכבר יימצאו בו כל המידות הטובות שזכרנו עד הנה מתחלת הזהירות ועד יראת החטא, בזאת יבוא אל הקודש ויצליח, שהרי אם הראשונות חסירות ממנו, הרי הוא כזר ובעל מום שנאמר בו וזר לא יקרב, אך אחרי הכינו את עצמו בכל הכנות אלה, אם ירבה לידיבק בתוקף האהבה ועוצם היראה בהשכלת גדולתו יתברך ועוצם רוממותו, יפריד עצמו מעניני החומר מעט מעט, ובכל פעולותיו ובכל תנועותיו, יכוון לבבו אל מצפוני ההתדבקות האמיתי, עד שיערה עליו רוח ממרום וישכין הבורא יתברך את שמו עליו כמו שעושה לכל קדושו, ואז יהיה כמלאך ה' ממש וכל מעשיו אפילו השפלים והגשמיים כקרבנות ועבודות...

"שכל מה שמוסיף העולם בניין, מוסיף
השכל חורבן" (רבנו בחיי)

"יש עולם של חול ועולם של קודש, עולמים
של חול ועולמים של קודש. העולמים סותרים
זה את זה" (הרב קוק)

"ומותר האדם מן הבהמה אין, כי הכל הבל,
לבד הנשמה הטהורה, שהיא עתידה לתן דין
וחשבון לפני כסא כבודך" (תפילת יום כיפור)

"רבי יעקב אומר: העולם הזה דומה לפרוזדור
בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוזדור כדי
שתיכנס לטרקלין" (פרקי אבות)

"יפה שעה של קורת רוח בעולם הבא
מכל חיי העולם הזה"

בדיקת
אתרוג

ניקוי
נשק

לימוד
תורה

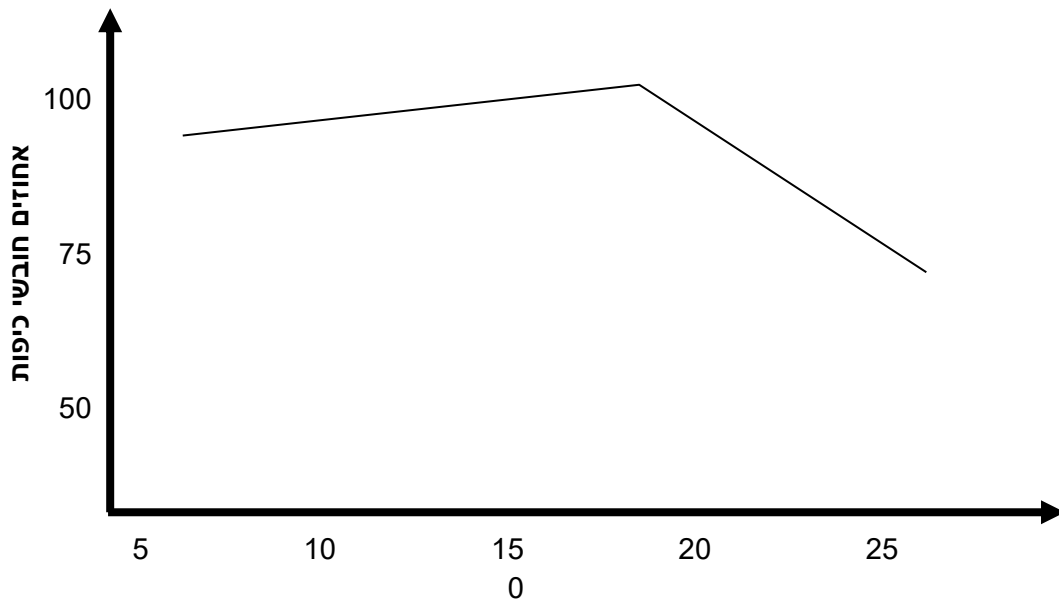
טיפול
בילדים

לימוד
למבחן בגמרא

לימוד
למבחן במ"מ

המחקר מראה שחמישים אחוז מבוגרי הישיבות התיכוניות שהתגייסו לשירות מלא הורידו את הכיפה במהלך שירותם הצבאי (סקר משנת 1988).

אישה דתייה בתוכנית לעיצוב אופנה

מה יקרה לה בפרויקט?

מיכל תמיד הייתה שונה, האם זה יפריע לה לעצב בגדים מיוחדים ומעוררי התפעלות, או שמא הגבולות שמיכל שמה לעצמה ימנפו אותה במשימות השונות? מה יקרה כשתעזוב את שלושת ילדיה ותיכנס לסטודיו מלחיץ ואינטנסיבי? האם תצליח בסביבת עבודה שונה ובמשימות מלחיצות?

בת 30, נשואה ואם לשלושה ילדים, מכפר אדומים.

"אני טיפוס כפייתי פרפקציוניסט, אני יודעת שאני שונה משאר המעצבים אבל אולי זה מה שיביא אותי לגמר"

היא מעצבת אופנה החיה אורך חיים דתי. סיימה את בית הספר לאופנה "שנקר" ופתחה סטודיו לעיצוב אופנה המיועד לאוכלוסייה הדתית.

בעבודת הגמר שלה ב"שנקר" בחנה את מקום האישה ביהדות והציגה נשים רוקדות בבגד לצלילי "אשת חיל" ו"ארוטיקה" של מדונה.

"רבים מסיפורי המקרא **לא היו ולא נבראו** אלא **משל** היו!".

משפט מדבריו של ד"ר **חובש כיפה** בבר אילן
